

JEB004 Ekonomie 2, S01: Organizace + Historie ekonomického myšlení

26.02. a 28.02.2024, Barbara Livorová
barbara.livorova@fsv.cuni.cz

Organizační informace

Organizační informace

- Moodle: <https://dl2.cuni.cz/course/view.php?id=5207>
- Závěrečný test: 100 bodů, známkování dle standardů IES
- Kvízy za bonusové body (možnost si vylepšit známku + příprava na závěrečnou zkoušku), přes Moodle
- Bonusové body za aktivitu
- Kvízy se otevřou vždy ve středu v 17:00 a uzavřou se v neděli v 17:00, na pozdější odevzdání nebude brán zřetel
- Materiály najdete v SISu
- Semináře učí 4 různé TAs: Klára Kantová, Anna Kúdel'ová, Barbara Livorová a Veronika Plachá – na prvním slajdu vždy najdete kontakt, kdo daný seminář učil

Závěrečná zkouška

- Multiple choice otázky
- Jen jedna správná odpověď
- Přihlašování přes SIS
- Předběžné termíny:
 - ☐ 29.5. 14:00, Předtermín
 - ☐ 12.6. 14:00, 1. řádný termín
 - ☐ 19.6. 14:00, 2. řádný termín
 - ☐ 26.6. a/nebo září (dle potřeby), 3. řádný termín

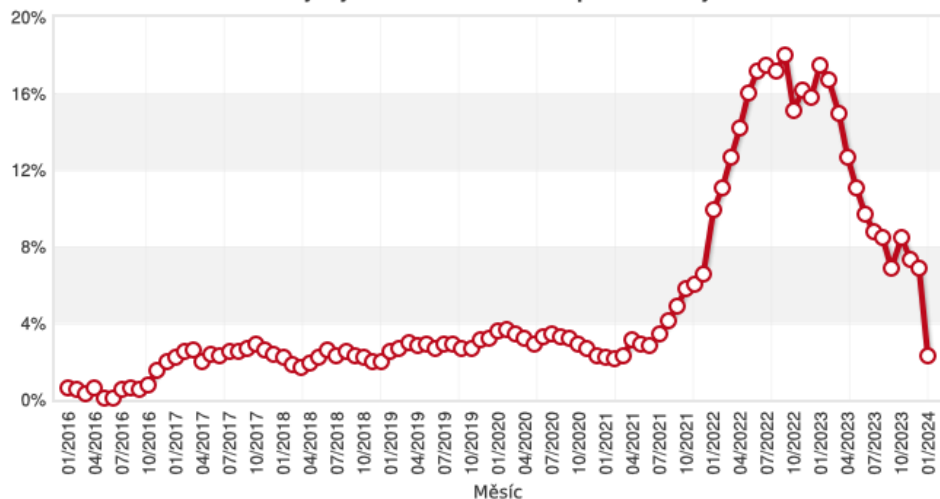
Pondělí	Středa	Téma
26. února	28. února	Ekonomická historie
4. března	6. března	Národní účty
11. března	13. března	Hospodářský růst
18. března	20. března	Úspory, investice, peníze, finanční trhy
25. března	27. března	Monetární systém, inflace
xxx (Velikonoce)	3. dubna	Hospodářské cykly, AD&AS
8. dubna	10. dubna	Nezaměstnanost
15. dubna	17. dubna	Model multiplikátoru
22. dubna	24. dubna	Model IS-LM, fiskální politika
13. května	15. května	Měnová politika
20. května	22. května	Otevřená ekonomika, mezinárodní obchod, měnový trh, mezinárodní finance

Aktuální makroekonomická témata v ČR

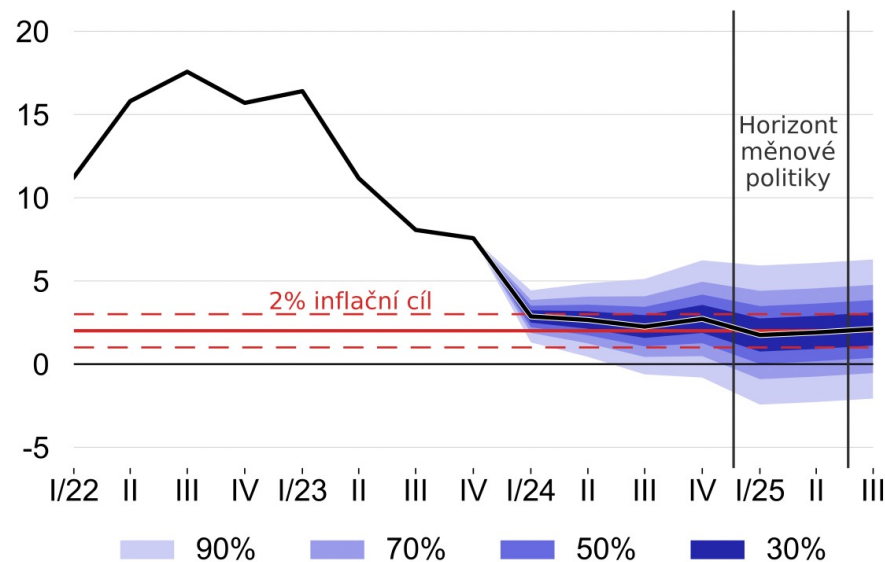
Inflace

Měsíční vývoj meziročního indexu spotřebitelských cen*

Celková inflace

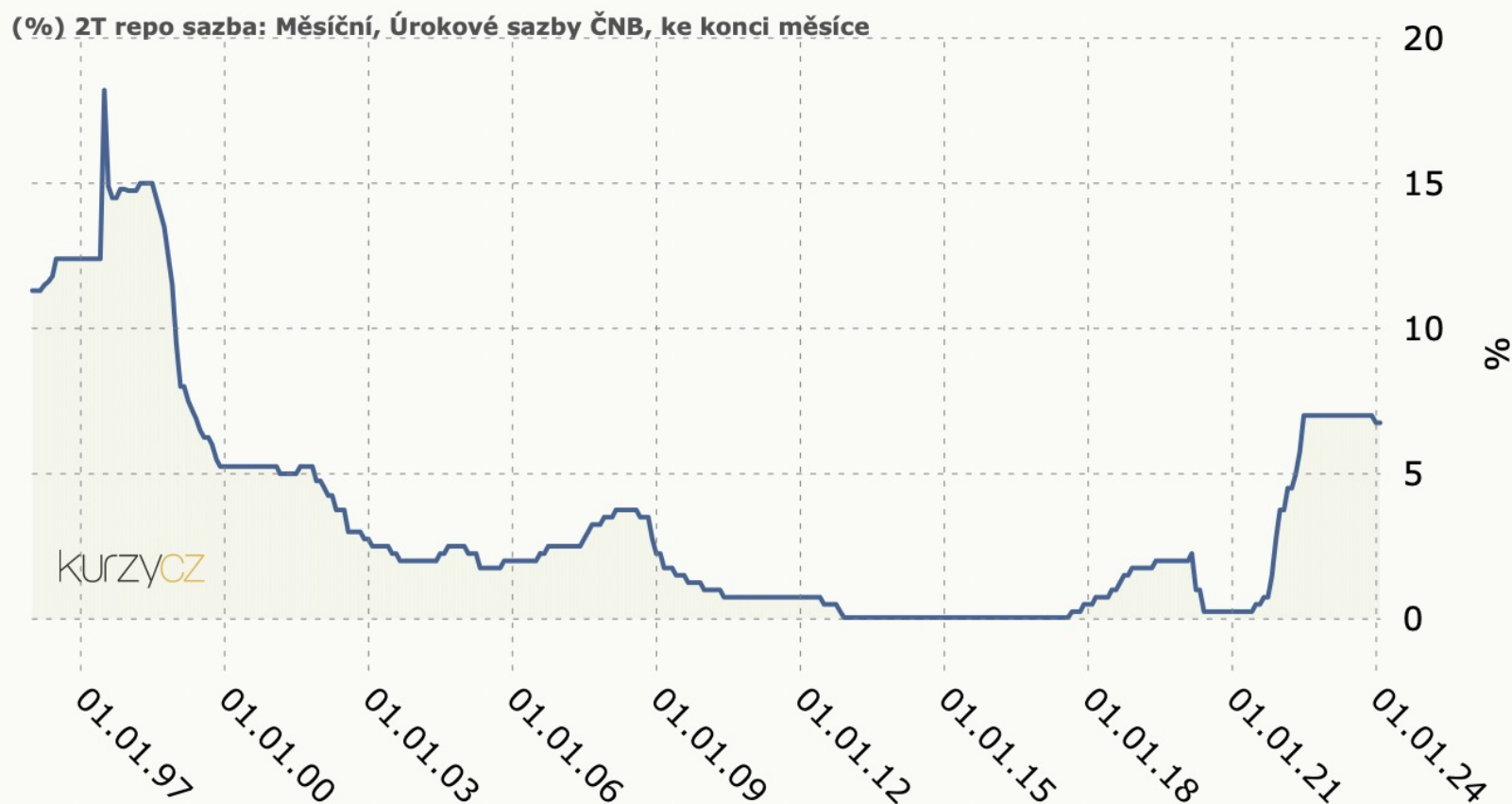
meziročně v %, barevně intervaly spolehlivosti

Zdroj: ČSÚ, ČNB

Měnová politika

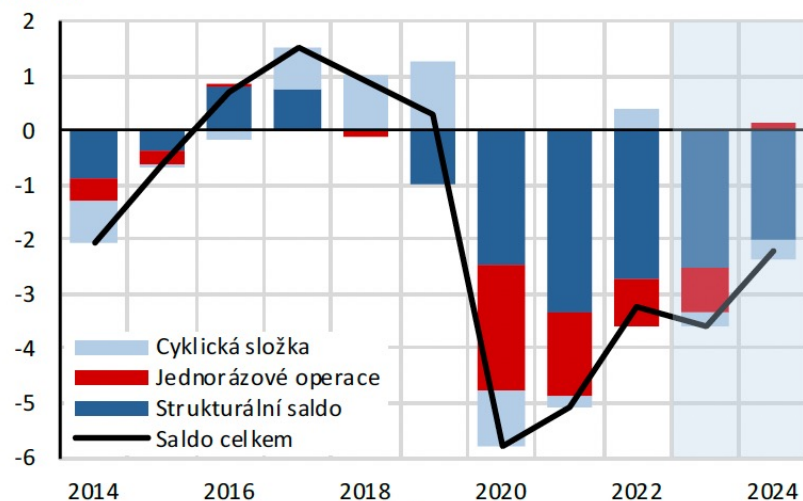
Graf hodnot - 2T repo sazba: Měsíční, Úrokové sazby ČNB, ke konci měsíce

Fiskální politika

Graf 1.3.1: Saldo sektoru vládních institucí

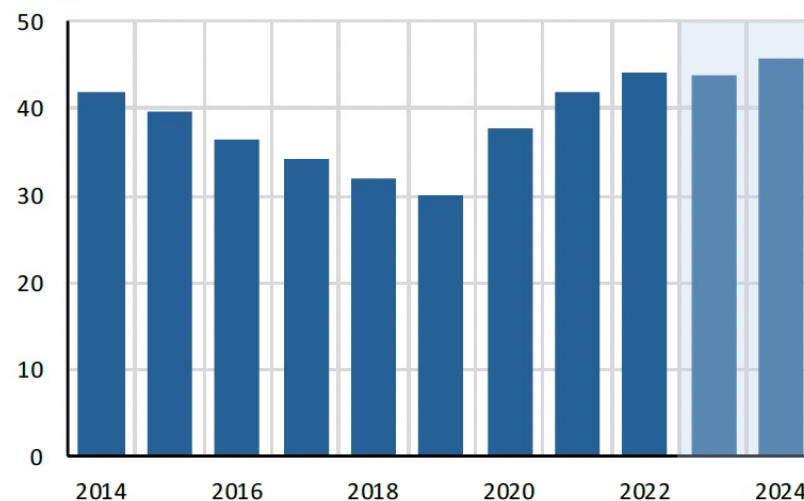
v % HDP

Zdroj: ČSÚ. Výpočty a predikce MF ČR.

Graf 1.3.2: Dluh sektoru vládních institucí

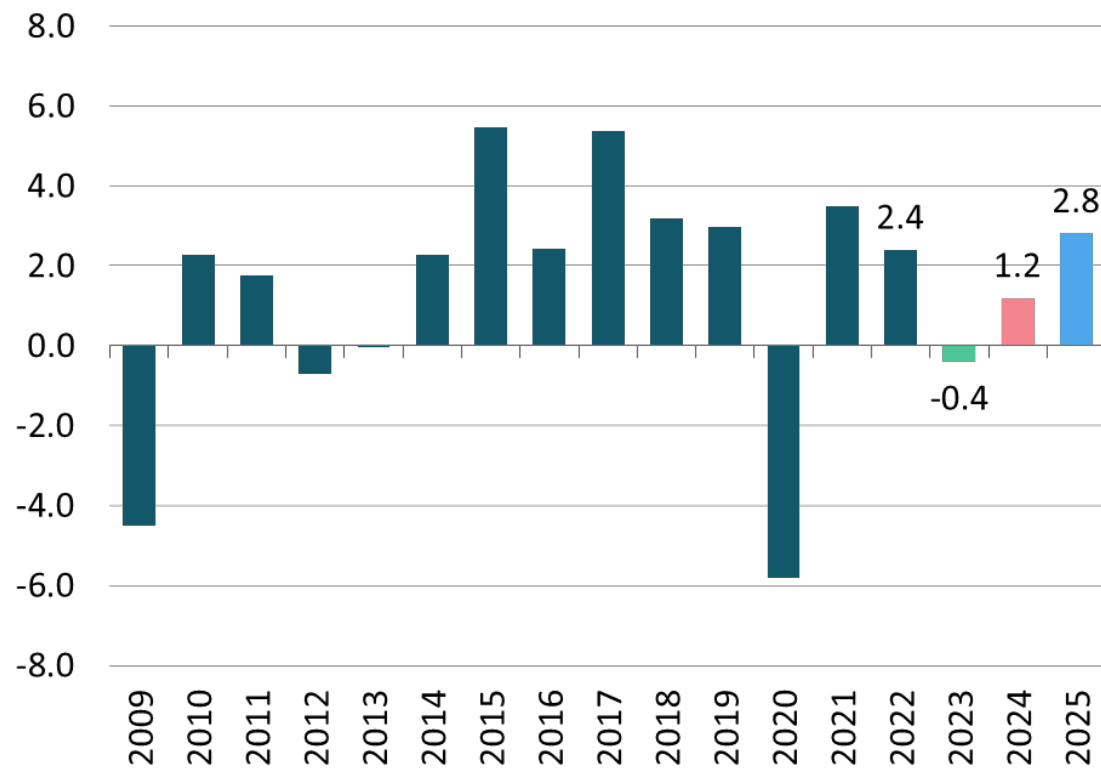
v % HDP

Zdroj: ČSÚ. Výpočty a predikce MF ČR.

HDP/ekonomický růst

HDP % yoy

Nezaměstnanost

—● Zpráva o měnové politice - zima 2024: základní scénář ~ Zaměstnanost a nezaměstnanost: Obecná míra nezaměstnanosti, Sezonně očištěno, Míra v %, Procenta, Čtvrtletní ~ (%)

Ekonomická historie

Opakování z přednášky

- **Makroekonomie**

- Zkoumá chování ekonomiky jako celku, fenomény na úrovni celé ekonomiky (inflace, nezaměstnanost, hospodářský růst)

- **Hospodářský cyklus**

- Krátkodobé ekonomické fluktuace

X

- **Hospodářský růst**

- Dlouhodobý trend

Opakování z přednášky / Historie I

- **Klasická politická ekonomie (Smith, Say, Ricardo, Malthus)**
 - Přichází jako „odpověď“ na doktrínu merkantilismu (představě, že bohatství pramení z dostatečného přílivu peněz, které promazávaly ekonomiku => obchodní ochranářství a monopoly)
 - Samoregulační tržní síly vracejí ekonomiku do rovnováhy
 - „neviditelná ruka trhu“
 - „laissez-faire“ filozofie
 - Zákon trhů (J.B. Say): nabídka vytváří poptávku
- **Neoklasická ekonomie (Marshall, Walras, Fisher)**
 - Marginalistická revoluce
 - Rozhodování na základě mezních veličin, racionální rozhodování, maximalizace spotřeby a zisku
 - Matematizace ekonomie
- **Rakouská škola (Fridrich A. von Hayek)**
 - Mohli bychom mluvit o „vyvrcholení“ klasického liberalismu v politické ekonomii, důraz na svobodu jednotlivce a jeho preferencí a rozhodnutí
 - Ceny jsou nositeli informace o vzácnosti

Opakování z přednášky / Historie II

- **Keynesiánství**
 - Odpověď na Velkou hospodářskou krizi v 30. letech
 - Důraz na selhávání trhu, na nedostatečnou agregátní poptávku v době krize a význam expanzivní fiskální politiky v krizích
 - *Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz* (1936)
- **Neo-keynesiánství (Hicks, Samuelson)**
 - Propojení neoklasické ekonomie s keynesiánstvím
 - Keynes popisoval krátkodobé efekty, propojením bylo možné se zpět vrátit k dlouhodobým rovnováhám podle neoklasických modelů
 - Phillipsova křivka: nižší nezaměstnanost je možné dosáhnout pouze s vyšší inflací
 - IS-LM model

Opakování z přednášky / Historie III

- **Nové směry**

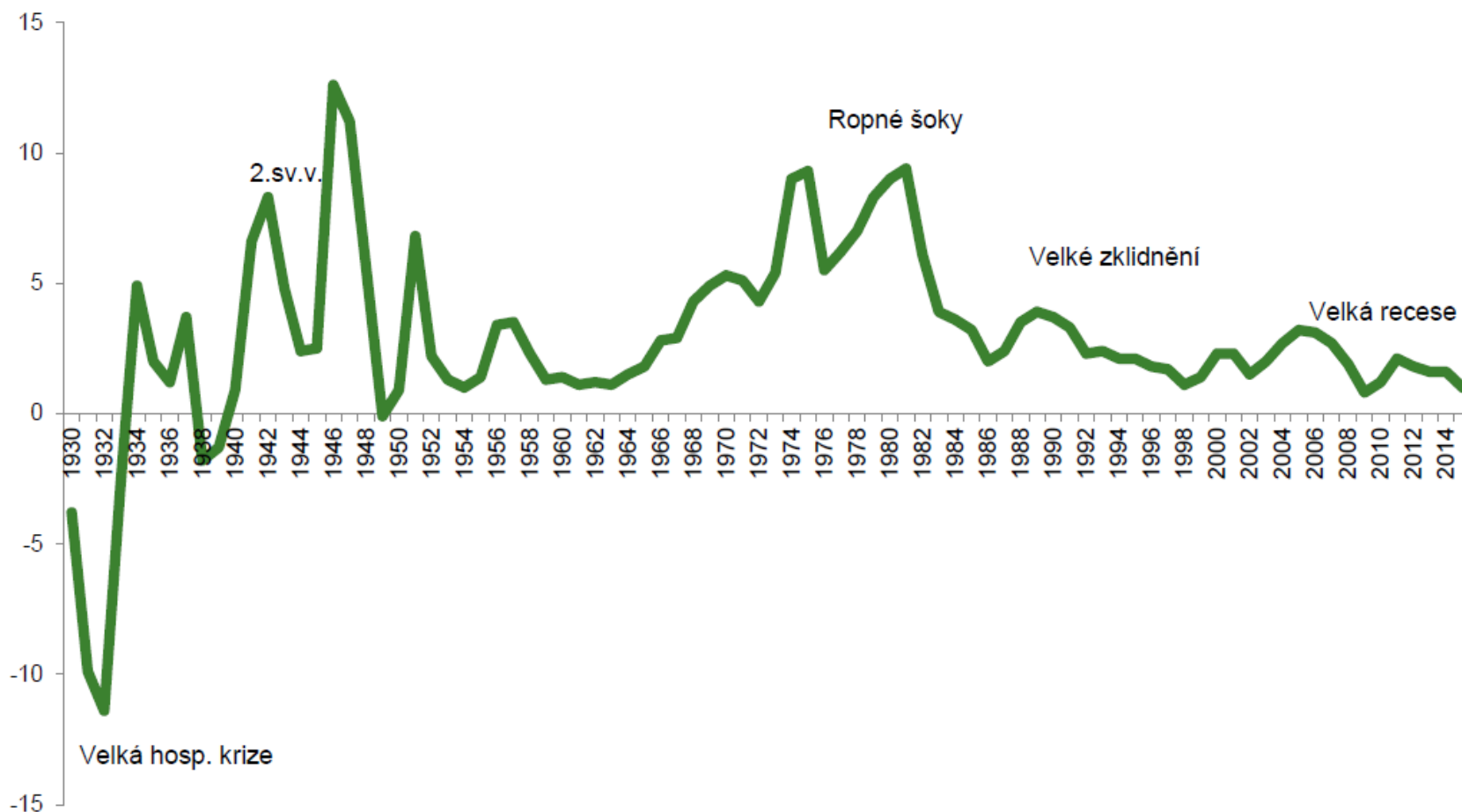
- V 70. letech 20. století nastalo období ropných šoků (silný nárůst). Došlo k tzv. stagflaci a ekonomickému útlumu, zpochybnění dosavadních politik vycházejících z Keynesiánství
- Monetarismus (Friedman) – důležitá je stabilní poptávka po penězích
- Škola racionálních očekávání (Lucas) – hospodářská politika je neefektivní
- Teorie reálných hospodářských cyklů (Kydland, Prescott) – hospodářský cyklus je způsobený technologickými šoky a je efektivní reakcí trhů, stabilizační politiky jsou kontraproduktivní

- **Velká syntéza : Nová Keynesiánská ekonomie**

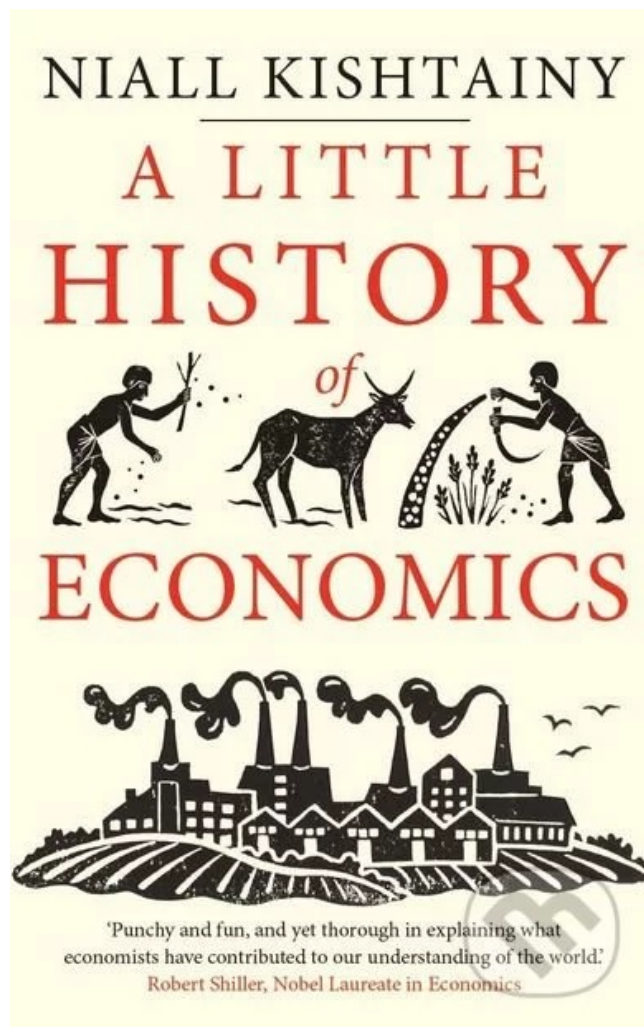
- Makroekonomické modely odvozeny od mikroekonomických základů (optimalizace spotřebitelů a firem) – Nové Keynesiánské DSGE modely
- Racionální očekávání
- Nepružnost cen, nedokonalá konkurence – přizpůsobení ekonomiky nějaký čas trvá, měnová politika má v krátkém období dopad i na reálné veličiny, v dlouhém období ekonomika směřuje k rovnováze

Míra inflace v USA

(viz přednáška)

Ekonomická historie – tip na čtivou knížku

Zdroje pro makroekonomická data

Makroekonomická data

- Statistické databáze na webu poskytují velké množství dat zdarma
 - Národní databáze
 - Mezinárodní databáze

Národní databáze

- Národní statistické úřady
 - https://unstats.un.org/home/nso_sites/
- Národní centrální banky
 - <https://www.bis.org/cbanks.htm>
- ČR:
 - ČSÚ
 - <https://www.czso.cz>
 - ČNB
 - <https://www.cnb.cz/cs/statistika/>
 - <https://www.cnb.cz/arad/#/cs/home>

Mezinárodní databáze

- EUROSTAT

- ec.europa.eu/eurostat

- OECD

- stats.oecd.org

- <https://data.oecd.org>

- Světová banka

- data.worldbank.org/

- Mezinárodní měnový fond

- www.imf.org/external/data.htm#data – některé databáze jsou placené nebo přístupné „na zkoušku“

- IMF World Economic Outlook Database – zdarma
(www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=28)

Mezinárodní databáze

- OSN

- ☐ data.un.org/Default.aspx

- BIS

- ☐ Banky, dluhopisy, deriváty, vnější zadlužení, FX ...
- ☐ www.bis.org/statistics/index.htm

- Penn World Table

- ☐ Národní účty a cenové indexy pro široký vzorek zemí
- ☐ <https://cid.ucdavis.edu/pwt>